

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. II. De Verbo Dei non Scripto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

ARTICULUS II.

De Verbo DEI non Scripto.

SUMMARIUM.

1. Verbum DEI non scriptum sunt Traditiones Divinae & Apostolicae.
2. Divinae proveniunt à DEO & Christo: Apostolicae ab Apostolis primitivis: Ecclesiasticae sunt consuetudines & ritus ab Ecclesia introducti.
3. Aliae Traditiones ratione materiae sunt Doctrinales, aliae autem Morales.
4. Unde dignosci possit, an aliqua Traditio sit Divina, Apostolica, aut Ecclesiastica, Doctrinalis vel Moralis.
5. Divina & Apostolica, si existant, sunt ejusdem auctoritatis, cujus sunt sacra Littera.
6. Existere tales, & necessario admittendas esse, ostenditur.
7. Et ipsi Adversarij re ipsa admittunt multas, tam circa res credendas,
8. Quam faciendas.
9. In Lege Naturae rota Fides, & in Lege Scripta saltem ex parte nitetur Verbo DEI non scripto seu Traditionibus.
10. Ipsa Scriptura utriusque Testamenti commendat Traditiones.
11. Eisdem supponunt & docent generalia Concilia.
12. Ac adstruunt Patres Graeci & Latini,
13. Ut tamen Traditio sit certa credendorum vel faciendorum regula, debet de ea certo ac infallibiliter constare, quod sit Divina &c. aliunde autem id infallibiliter constare nequit, nisi ex Auctoritate Ecclesiae.
14. Unde falsum est, nihil esse credendum aut faciendum sub obligatione, nisi explicitè & particulatim in Scripturis expressum vel praeceptum sit.
15. Aut nisi ex Scriptura per claram, necessariam, aut pronam consequentiam deductum.
16. Cur Adversarij tantopere oderint Traditiones seu Verbum DEI non scriptum.
17. Per Ecclesiam nobis clariùs loquitur DEUS quàm per Scripturam.
18. 19. Catholici facillimè, optimè, & infallibiliter probant Existentiam, Canonem, Veritatem, Puritatem, & Sensum Scripturae S. ex Verbo DEI non scripto, sive ex Traditione, vel declaratione Ecclesiae.
20. Nam Traditiones non sunt verbum hominum, nisi instrumentaliter tantum, sicut ipse Scripserat.
21. Scriptura S. etsi non sit aequa regula omnium credendorum, pro-

- propterea tamen non est manca & imperfecta.
22. Injuria fit Catholicis, dum eos vilipendere & contemnere Scripturam mentiuntur Tradicantes.
23. Ad Providentiam DEI spectat, ut Traditiones serventur incorrupta, sicut ad eandem spectat incorruptas servari SS. Litteras.
24. Scriptura non rejicit Traditiones veras, sed solum spurias, mere humanas, & repugnantes mandatis DEI.
25. Nec eas rejiciunt Patres.
26. Ecclesia docendo nos de Scriptura & genuino ejus sensu non tribuit auctoritatem SS. Litteris, neque se extollit supra Scripturam, sed supra judicium hominum privatorum auctoritatem à DEO ipsi datam exercet.
27. Male, imprudenter, & cum ingenti suo & suorum præjudicio aliqui ex Protestantibus admittunt aliquas Traditiones rejectis cæteris, quas eadem Ecclesia custodit & proponit.
28. Ratiocinium irrefragabile, & Adversarij gulam frangens, deducitur ex disputatis.

§. I.

Necessario admitti debet Verbum DEI non Scriptum seu Traditum.

1. Sciendum 1. per Verbum DEI non scriptum ordinariè intelligi Traditiones Divinas & Apostolicas, quas Ecclesia custodit & fidelibus proponit. Quamquam sensus & vox Ecclesie, declarantis ac definiensis aliquem fidei articulum, in Scripturis non clarè contentum, etiam rectè vocetur Verbum DEI non scriptum, vel Traditio Ecclesie. Appellatur hoc DEI Verbum Traditio ideo, quia non per Scripturam, sed quasi per manus ab uno traditur alteri, & de aure in aurem transit per continuam narrationem, aut famam communem: Verbum DEI scriptum in charta, non scriptum verò in cordibus fidelium asservatur. Cæterum ad Traditionem seu Verbum DEI non scriptum non requiritur, ut sit doctrina nullibi scripta, etiam in Concilijs, Patrum monumentis, Historijs, & alijs libris Ecclesiasticis, in quibus utique pleræque traditiones consignatæ reperiuntur; sed hoc tantum requiritur, ut non sit scripta in aliquo libro Canonico S. Scriptura.
2. Sc. 2. Traditiones ab Auctore alias dici Divinas, alias Apostolicas, & alias Ecclesiasticas. Divinae sunt, quæ ab ipso DEO vel Christo proveniunt, quales sunt, quas habemus de materia & forma Sacramentorum, quæ in SS. Litteris non sunt clarè expressæ, institui autem à nemine nisi à solo DEO aut Christo potuerunt. Apostolicæ sunt, quæ proveniunt ab Apostolis, non tamen sine assistentia Spiritus S. eos dirigentis, nobis aliqua relinquentibus non scripta; veluti ab eodem Spiritu S. directi reli-

querunt nobis Scripturas Sacras à se exaratas, item jejunium Quadragesimale, jejunium quatuor temporum &c. Hæ Traditiones Divinæ & Apostolicæ non rarò confunduntur, & sunt ejusdem auctoritatis infallibilis; sicut ipsa Scriptura S. subinde vocatur Divina; & subinde Apostolica. Præterea tam Divinæ quam Apostolicæ Traditiones nonnunquam appellantur Traditiones Ecclesiæ, non quòd ab Ecclesiâ ortæ sint, sed quòd ab Ecclesiâ conserventur, & nobis infallibili auctoritate proponantur. Præter enim *Ecclesiastica* Traditiones Morales, seu Traditiones Ecclesiæ, nihil aliud sunt, quàm consuetudines quædam & ritus antiqui ab Ecclesiâ introducti, scilicet vel à Prælati, vel à pòpulo consentientibus Prælati, vel ab utrisque simul, & paulatim tacito eorum consensu vim Legis obtinuerunt; quales sunt jejunium Sabbathinum, recitatio Breviarij &c. Has Traditiones Ecclesiasticas, inter quas numerat omnia Ecclesiæ præcepta, identidem arrodit Augustana Confessio, atque vocitat præcepta, traditiones, & observationes *Humanas*, easque culpat tanquam Libertati Evangelicæ contrarias. Easdem quoque omnes Lutherani & Calvinistæ averfantur, utique quia carni inimicæ. Verùm de his non est hic differendi locus, sed de illis tantùm, quæ ad fidem pertinent tanquam revelatio Divina, docens, quæ credenda, vel facienda sint ex revelatione vel præcepto Divino aut Apostolico, aut etiam ex definitione Ecclesiæ; quia & hujusmodi definitio-

R. P. Pishler Theol. Polemica.

nes rectè vocantur Verbum DEI non-scriptum.

Sc. 3. Traditiones à *Materia* ulterius dividi in Doctrinales & Morales. *Doctrinales* vocantur, quæ ad fidem, & dogmata credenda spectant v. g. quòd sint quatuor Evangelia, quòd B. Virgo MARIA etiam post partum permanerit Virgo &c. *Morales*, quæ ad mores pertinent, & ad actiones faciendas v. g. quòd signum Crucis formandum sit in fronte, quòd certis diebus jejunia & quædam festa sint celebranda &c.

Sc. 4. Ut constet, an aliqua Traditio sit Divina, vel Apostolica, vel Ecclesiastica, aut Doctrinalis vel Moralis, sequentes regulas esse observandas. 1. Quando Ecclesiâ Universâ aliquid recipit ut *dogma fidei*, creditque ab Apostolis ad nos usque pervenisse, cense-ri debet Traditio Divina vel Apostolica Doctrinalis. Ratio est, quia illud, quod totius Ecclesiæ, quæ in rebus fidei errare non potest (ut alibi ostenditur) sensus & judicium satis docet, aut credit fide Divina, utique à DEO profectum, & vel per Prophetas vel per Apostolos nobis est revelatum; cum nihil possit credi fide Divina, quod non est Divinitus revelatum: talis traditio est esse septem Sacramenta. 2. Quando Ecclesiâ aliquid *facit & observat*, quod nemo constituere potuit, nisi solus Deus aut Christus, cense-ri debet Traditio Divina Moralis per Apostolos delata ad nos; talis est praxis baptizandi parvulos. 3. Quando Ecclesiâ aliquid *facit & observat* ab omnibus retro temporibus, ita ut initium talis praxeos

non sciatur, licet absolute institui potuisset ab Ecclesia, tamen censenda est Traditio Apostolica Moralis; talis est jejunium Quadragesimale. 4. Quando constat, aliquid primum post tempora Apostolorum vel à Concilijs, vel à Prælati, vel his consentientibus à populo esse introductum, est traditio Ecclesiastica; quæ potest esse duplex, *Necessaria*, quæ scilicet traditur per modum præcepti obligantis, uti certa festa, celebratio Pasche die Dominico post decimam quartam Lunam Martij; & *Libera*, quæ traditur per modum consilij sine ulla obligatione, uti est asperio aquæ lustralis &c. Ex quibus patet calumnia, quam quidam tum Lutherani tum Calvinistæ Catholicis impingunt, dum dicunt, apud nos non esse ceremoniam, quam non habeamus pro *Traditione Apostolica*, alij contra asserunt, nos nisi unice Traditionibus *merè humanis*; siquidem nec Divinæ, nec Apostolicæ, nec Ecclesiasticæ Traditiones sunt *merè humane*, sed majoris auctoritatis, utpote profectæ vel à DEO, vel ab Apostolis immediate, vel ab Ecclesia infallibiliter directæ à Spiritu S.

Sc. 5. Supposito, quòd Traditiones Divinæ & Apostolicæ dentur, non posse vel ab Adversarijs prudenter negari, eas esse ejusdem auctoritatis, cuius sunt SS. Litteæ, adeoque fundare assensum fidei firmissimum, ac esse regulam credendorum non minus, ac illas. Ratio est clara; quia Verbum DEI manet Verbum DEI, sive scriptum sit, sive traditum, sive quocunque alio modo nobis intimatum, quod ipsi est

per accidens; utique enim non minus infallibile fuit testimonium DEI, dum in monte Thabor sensibili voce testatus est Divinitatem Christi, quam dum Moyse Legem dedit lapideis incisam tabulis. Quæstio igitur in eo versatur, an defacto præter DEI Verbum scriptum etiam detur aliud non scriptum, atque de eo ita constet, ut prudenter dubitari nequeat, quin sit Verbum DEI, & mereatur assensum firmissimum non minus, ac S. Scriptura. Lutherani, Calvinistæ &c. negant cum Eutychete, Nestorio, Eunomianis, Pelagianis, Manichæis, Donatistis &c. antiquis Hæreticis, qui teste Basilio M. & Basilio Ancyano, Augustino, & alijs Patribus solam scripturam admittere volebant pro regula credendorum, rejectis Traditionibus. Nos Catholici affirmavimus semper, & adhuc affirmamus, assentes, hos Hæreticos similes fuisse illis, qui uno pede conarentur ambulare, vel unâ alâ volare per aëra. Quod ut demonstrum,

Dico 1. Necessariò admittendum est Verbum DEI non scriptum, seu Traditio, eandem habens auctoritatem cum Verbo DEI scripto. Probatur ad hominem evidenter 1. Non potest ex solo Verbo DEI scripto seu ex Scriptura sola nobis certò & infallibiliter innotescere 1. quòd detur aliqua Scriptura S. 2. quænam sit illa, & quibus libris comprehensa. 3. quæ sit legitima Versio Bibliorum. 4. An Biblia sint incorrupta circa res fidei. 5. Quomodo intelligenda, & quisnam sit genuinus Scripturæ sensus, uti hæctenus demonstravimus: ergo necessariò admittendum est

est aliud DEI Verbum præter scriptum, scilicet non scriptum, seu Traditio Divinam & infallibilem habens auctoritatem, propter quam & ex qua certi sumus de 5. memoratis punctis; aliàs enim, nisi de his certò & infallibiliter nobis constet per Revelationem Divinam nobis intimatam, nunquam potest elici fides Divina, infallibiliter certa, & firmissima de ullo articulo.

7. Probat 2. ipsimet Lutherani & Calvinistæ &c. multa credunt, & necessariò credenda judicant, quæ tamen in Verbo DEI scripto non sunt clarè, particularim, & distinctè expressa: ergo necessariò admittendum est Verbum DEI non-scriptum ab ipsismet; quidquid enim creditur, credi debet propter aliquam Revelationem Divinam, seu propter aliquod Verbum DEI, nobis sufficienter propositum: aliàs enim non esset fides Divina, sed merè humana. A. P. Lutherani & Calvinistæ &c. credunt, & necessariò credendum existimant 1. tres esse Personas in Deitate, contra Sabellianos. 2. Divinitatem Christi & æqualitatem eum Patre, contra Arianos. 3. Processionem Spiritus S. à Patre & Filio, ejusque Divinitatem, contra Macedonianos. 4. Unam Personam in Christo, contra Nestorianos. 5. Duas tamen Naturas in eodem Christo, Divinam & Humanam, sine transfusione, contra Euty-chianos. 6. Perpetuam Virginitatem B. V. Mariæ, contra Helvidium &c. Sed hæc & similia clarè, particularim, & distinctè non sunt expressa in Verbo DEI scripto, seu in Scriptura; ubi enim?

R. P. Pichler Theol. Polemica,

rè & per pronam consequentiam deducuntur ex Scriptura; agite enim & adducite textum, ex quo contra Sabellianos clarè inferatur Trinitas Personarum & unitas Naturæ in DEO, cujusmodi DEUM unum & Trinum Sabelliani dicunt chimericum.

An fortè id evincere vos putatis ex illo S. Joannis: *Tres sunt, qui testimonium dant in celo: Pater, Verbum, & Spiritus S. & hi tres unum sunt?* 1. Jo. 5. v. 7. clariorem enim textum in tota Scriptura non invenietis. At imprimis iste textus à Luthero in suis Biblijs expunctus est, & pro Verbo DEI non agnitus. Deinde excipient Sabelliani 1. tres quidem esse, non tamen realiter, sed tantum ratione nostra distinctos, & tantum diversa nomina ejusdem DEI propter diversas operationes, sicuti anima rationalis propter diversas operationes sortitur diversa nomina, & intellectus, voluntas, & memoria nuncupatur, quæ tamen tres potentia secundum id, quod important in Recto, juxta meliorem Philosophiam non distinguuntur inter se realiter, ut loquimur, sed tantum ratione nostra, seu secundum nostrum concipiendi modum. 2. Si hi tres unum sunt unitate & identitate reali in Natura, necessariò etiam sunt unum in Personis, est enim imperceptibile, quòd eadem res identificetur cum tribus realiter distinctis: quippe quæcumque sunt eadem uni tertio, sunt idem inter se. 3. Si tres sunt Personæ, tres pariter erunt Naturæ Divinæ, sicut à posteriori nobis patet, ubi tres sunt personæ humanæ, ibi etiam tres esse naturas humanas realiter di-

P 2 tin-

distinctas; & tamen possunt esse unum, scilicet unitate morali per consensionem voluntatum. 4. S. Joannes citato textui immediatè subjungit hæc verba v. 8. *Tres sunt, qui testimonium dant in terra: spiritus, aqua, & sanguis, & hi tres unum sunt.* An etiam inferetis, spiritum, aquam, & sanguinem esse unum unitate reali naturæ, subsistere tamen in tribus realiter distinctis subsistentijs, sicut inferetis de Patre, Verbo, & Spiritu S. ? Taceo plures alias exceptiones, quas Sabeliani opponere possunt, ut aded neque per claram & pronam consequentiam ex Scriptura (sine auctoritate & Traditione Ecclesiæ interpretantis, seu sine Verbo DEI non Scripto) deduci possit Mysterium SS. Trinitatis, qui tamen articulus etiam apud Adversarios præcipuus est & fundamentalis. Idem possunt facere alij Hæretici contra alios suprà recitatos fidei articulos, quos Lutherani & Calvinistæ credunt.

8. Quod hætenus dictum est de rebus *credendis*, quæ non alio modo infallibiliter innotescunt nisi per Traditiones *doctrinales*, facillè extenditur etiam ad res *faciendas*, quæ aliunde non sufficienter innotescunt nisi per Traditiones *Morales*: quod sic ostenditur. Lutherani & Calvinistæ &c. 1. baptizant parvulos, & baptismum non repetunt. 2. Evcharistiam non dant parvulis, apud adultos autem eandem repetunt. 3. Evcharistiam sub utraque specie distribuunt. 4. comedunt de animalibus suffocatis, & sarcinina ex sanguine. 5. non Sabbathum, sed diem Dominicam cele-

brant. 6. formam, seu verba, quibus conficitur Baptismus & Evcharistia, pronuntiant ore tenus, & non tantum mente cogitant. Hæc & similia faciunt & observant, & tamen in Scriptura clarè, determinatè, & particulatim non sunt expressa, nec inde per claram & pronam consequentiam deducuntur. Imò in Scripturis subinde videtur contrarium præcipi, uti ut abstineant à *suffocato & sanguine* Act. 15, ut observent diem Sabbathi Exod. 20. ut communionem dent parvulis Jo. 6. *nisi manducaveritis &c.*

9. Prob. 3. à pari. In *Lege Natura*, quæ ab Adamo usque ad Moysen, item in *Lege Scripta*, quæ à Moysè usque ad Christum duravit, Verbum DEI non scriptum necessariò fuit admittendum: ergo & in *Lege Gratia* post Christum admitti necesse est, saltem non inconveniens. A. quoad *Legem Naturæ* est certum, quia tunc nullum prorsus existit Verbum DEI scriptum, & Moyses cepit primus Scripturæ libros exarare. Quoad *Legem Scriptam* facillè probatur, quia 1. sine Traditione seu Verbo DEI non scripto non poterant Judæi infallibiliter cognoscere, an & quinam libri essent verè Divini, seu Scriptura S. 2. Sine eodem non poterant scire, quale remedium contra peccatum originale apud semellas fuerit adhibendum. 3. sine Verbo DEI non scripto pariter ignorassent, quòd cruenta ipsorum Sacrificia significaverint mortem Christi, & propter hanc significationem conduxerint ad remittenda peccata, nimirum ex virtute illius, cujus mor-

mortem & Passionem significabant hæc sacrificia. Et hæ Traditiones in Lege Mosæica fuerunt præcipuæ, atque seculi (si non omnibus explicite, saltem Sacerdotibus & Doctoribus) necessariæ confirmatur ex consuetudine omnium gentium, quarum Respublica partim scriptis partim non scriptis gubernari legibus semper consueverunt. Hinc & Jura (Civile & Canonicum) Consuetudini parem cum scriptis legibus auctoritatem tribuunt.

10. Prob. 4. ex ipsa S. Scriptura utriusque Testamenti. Moyses remisit Judæos ad Traditiones Majorum dicens: *memento dierum antiquorum, cogita generationes singulas, interroga patrem tuum, & enuntiabit tibi, Majores tuos, & dicent tibi.* Deut. 32. v. 7. Paulus 2. Thessal. 2. ita monet: *scire & tenere Traditiones, quas didicistis sive per sermonem sive per epistolam nostram.* Notetur disiunctiva particula *sive*, per quam Paulus clarè distinguit sermonem ab epistola, doctrinam ipsius æquè non scriptam, ac scriptam, se communicasse inuenit. Confirmatur: manus primum Apostolorum fuit *predicare* Verbum DEI, & hoc jussu tunc à Christo, non autem scribere, quod fuit tantum secundarium & arbitrium, nec absolute necessarium; nunquam enim Christus ad Apostolos dixit: *Scribite Evangelium, epistolas &c.* sed: *predicate* Evangelium omni creaturæ. Marc. 16. Certè si Apostoli fuissent jussi predicare & promulgare Evangelium *scriptis*, plerique detulissent suo officio, quia nihil reliquerunt scriptis; imò, cum nullus ex

Evangelistis integram doctrinam Christi seriem pertexat, etiam hi redargui possent alicujus negligentia in suo munere. Unde gratis & frivole dicitur ab Adversariis, Apostolos postea scriptis omnia comprehendisse, quæ prius docuerant sermone. Dein quis scriptis nobis reliquit ea omnia, quæ Christus post Resurrectionem suam manifestavit discipulis suis, *per dies quadraginta apparens eis, & loquens de regno DEI?* Act. 1. hoc est, de Ecclesia, ejusque gubernatione, Sacramentis &c. Ubi scriptis comprehenditur in SS. Litteris Symbolum Apostolorum sub illa verborum formula, sub qua etiam Adversarij recipiunt, & necessariò credendum asserunt? uti nominatim in Catechismo Tigurino asseritur anno 1529. & in Summaria Instruct. a. 4. Ubi scriptum legitur, hoc Symbolum ab Apostolis fuisse collectum, & compositum?

11. Prob. 5. ex Concilijs Generalibus. Nicænum I. ex Traditione damnavit hæresim Arii, ut disertè testatur Theodoretus l. 1. histor. c. 8. Nicænum II. act. 2. & 6. venerationem imaginum stabilivit ex Traditione Apostolica, & act. 7. sic definivit: *siquis Traditionem Ecclesie, sive scripto sive consuetudine valentem, non curaverit, anathema sit.* Quid ad hoc fulmen Lutherani & Calvinista, à Primitiva Ecclesia, quam ab errore puram plerique fatentur, in se intortum? Conformiter antiquis Concilijs te declaravit Tridentinum sess. 4. in hunc modum: *Traditiones, tam ad fidem, quam ad mores pertinentes, tanquam*

oretenus à Christo, vel à Spiritu S. per Apostolos dictatas, pari pietatis affectu ac reverentia veneratur Sacra Synodus.

12. Prob. 6. ex PP. tum Græcis tum Latinis, unanimiter Traditiones admittentibus. S. Basil. l. de Spiritu S. c. 27. ait: *dogmata, quæ in Ecclesia prædicantur, quædam habemus è doctrina scripto prodita, quædam rursus ex Apostolorum Traditione &c. Quorum utraque parem vim habent ad pietatem, nec his quisquam contradicit, quisquis sanè vel tenuiter expertus est, quæ sunt jura Ecclesiastica. Origenes in proem. l. 1. de Principijs: servetur Ecclesiastica prædicatio per successionis ordinem ab Apostolis tradita, & usque ad præsens in Ecclesijs permanens; illa sola credenda est veritas, quæ in nullo ab Ecclesiastica discordat Traditione. S. Epiphanius hæresi 61. oportet autem & Traditione uti; non enim omnia à Divina Scriptura possunt accipi. S. August. l. 4. de baptismo c. 24. contra Donatistas: quod universa tenet Ecclesia, nec Concilij institutum, sed semper retentum est, non nisi ab auctoritate Apostolica traditum veltissimè creditur. Similia habent alibi frequenter, ac alij Patres passim.*

13. Dico 2. Ut Traditiones sint certa fidei & morum regula (seu Verbum DEI non scriptum, obligans ad aliquid credendum vel faciendum) debet certò ac infallibiliter de ijs constare: de illis autem certò & infallibiliter constat per communem sensum, auctoritatem, vel declarationem Ecclesiæ. Prima pars est clara, cum fides debeat esse certif-

simâ: certissima autem esse nequeat, nisi motivum infallibile cognoscatur infallibiliter: ergo. Altera pars facile probatur; quia Universalis Ecclesiæ propter assistentiam Spiritus S. sibi promissam circa res fidei & morum errare non potest, quod hic ruto supponitur, & irrefragabiliter probatur in tractatu de Ecclesiâ, & à me nuper in Opusculo. cui titulus, *Una & vera fides*. Alia autem sensibilis & simul infallibilis Auctoritas, ex qua sufficienter nobis constare possit, præter Ecclesiâ non est assignabilis. Notandum tamen est, non semper requiri expressam & specialem definitionem Papæ vel Concilij Generalis, sed sufficere etiam tacitam & generalem declarationem Ecclesiæ, quæ habetur vel per communem Patrum & fidelium sensum, aliquid pro fidei dogmate habentium, vel ex universali Ecclesiæ praxi. Ex dictis

Colligitur 1. Falsum evidenter esse illud principium Lutheranorum, Calvinistarum &c. *Nihil credendum, aut faciendum ex obligatione, nisi explicitè & particulatim in S. Scriptura expressum, aut præceptum sit.* Dico explicitè & particulatim; nam implicitè & generatim omnia in SS. Litteris contineri non malè admittitur, quatenus nimirum illæ jubent audiri Ecclesiâ, & Traditiones recipi, ex quibus postmodum discendum est, quid in particulari & explicitè credere vel facere oporteat. Quamvis hoc cotollarium sufficienter pateat ex dictis, confirmatur tamen adhuc inde, quia utique homines, quibus Evangelium prædicabatur ab Apostolis, antequam Evangelia fuerint con-

conscripta, & ceterilibri Novi Testamenti, tenebantur & poterant credere, etiam si nullam Scripturam prius viderint, vel legerint. Et quaso! quomodo Adversarij convertent Paganos & Gentiles obrudendo sola Biblia? certe risu erunt, & nihil efficient, uti etiam ab experientia constat. Prius igitur hujusmodi infidelibus innotescere & persuaderi debet ex notis vera Religionis, quam sit vera Religio, nimirum non alia, quam Christiana, seu Christum agnoscens, & quod vera Religionis ac Ecclesie Christiane essentia sint infallibilia, & Verbum DEI; atque sic ex isto Verbo DEI non-scripto, quod ipsis reddi potest evidenter credibile & credendum, primum eò permoveeri poterunt, ut etiam Verbum DEI scriptum seu Scripturam amplectantur, quod alias nunquam serio facient, neque prudenter possunt, nisi DEUS prodigioso & extraordinario quodam lumine id doceret interius; quod ordinariè non facit.

15. Confirmatur 2. Idem principium, etiam si ei addatur hæc cauda, *aut ex Scriptura per claram, necessariam, & pronam consequentiam deductum sit*, clarè falsum esse 1. quia Lutherani, Calvinistæ &c. multa necessariò credenda & facienda censent, uti DEUM esse unum & Trinum, parvulos esse baptizandos, & nunquam rebaptizandos &c. licet per claram & pronam consequentiam deduci hæc non possint ex Scriptura. 2. quia consequentia, deducta ex Verbo DEI scripto, non est Verbum DEI scriptum, sicut fructus non est arbor: quod autem non est

Verbum DEI, non potest obligare ad fidem ipsi præbendam &c. 3. quia consequentia, utur videatur legitime deducta, tamen potest esse fallax, quia deducitur per rationem & intellectum humanum, qui potest falli, & in rebus Divinis constanter dicitur esse cæcus ab Adversarijs. 4. Quia ad hoc, ut aliqua consequentia legitime deducatur ex Scriptura, debet prius certò constare de legitimo sensu Scripturæ: atqui de hoc sufficienter constare Adversarijs non potest sine explicatione Ecclesie, adeoque sine Verbo DEI non-scripto: ergo debet prius admitti Verbum DEI non-scriptum: ergo falsum est principium ipsorum. 5. Quia consequentia deducta vel est Verbum Dei, vel non? si non est, falsum est, quod illud debeat credi & fieri, quod per pronam & legitimam consequentiam deducitur: si est Verbum DEI, hoc ipso admittitur Verbum DEI non-scriptum, quia consequentia ista non sunt scripta in SS. Litteris. 6. Si bonæ consequentiæ pariunt obligationem credendi & faciendi, hoc ipso debent admitti Traditiones ab Ecclesia custoditæ; quia ista pronissimè & clarissimè deducuntur ex Scriptura v. g. ex illo textu Mat. 18. *qui Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus*, item ex illo Lucæ 10. *qui vos audit, me audit*.

Colligitur 3. quare Adversarij tantopere horreant, & extreme oderint Verbum DEI non-scriptum. Ratio enim est, quia vident, claram eò admissio suis Sectis perniciam imminere, quippe Traditio, sensus, & demum

16.

Ecclesie clarè pronuntiat, quid credendum, quid faciendum, & omnes hereses apertè detegit ac damnat. Hinc omnes Hæretici spretò Ecclesie iudiciò ad solam Scripturam se receperunt,

probè gnari, eam in varias interpretationes trahi posse, ac proinde ex Scripturæ abusu asyllum sperârunt, & ad tempus apud imperitos aut impios etiam invenerunt.

§. II.

Ex Verbo DEI non scripto optimè probant Catholici Existentiã, Canonem, legitimam Versionem, Puritatem, & genuinum sensum Scripturæ.

17. **S**ciendum 1. per Verbum DEI non scriptum, ut jam dictum est, intelligi Traditiones Divinas & Apostolicas, ab Ecclesia custoditas, quin & ipsius Ecclesie communem sensum, aut definitionem, siquidem per os Ecclesie non minùs loquitur nobis DEUS infinite verax, quàm per Scripturæ voces & characteres, nec minùs firmam meretur à nobis fidem, siquid per Ecclesiam, quàm si per Scripturam aliquid revelet, cum sit profus eadem infinita Veracitatis auctoritas, fallere nescientis & falli. Imò per Ecclesiam non modò clariùs nobis loquitur quàm per Scripturam (cum hæc ab & per illam explicari debeat) verùm etiam magis nobis manifestat & immediatius, se nobis loqui Verbò non scriptò, ab Ecclesia vel custodito vel proposito, quàm Verbò scriptò, siquidem evidentioribus longè signis conspicuam reddidit Ecclesiam, quibus vera à falsis discerni possit (ut demonstrabo in Controv. seq. de Ecclesia) quàm criticis Scripturam, quibus vera & pura dignosci valeat, ejusque genuinus sensus deprehendi; cum hæc

critiria, etiam sumpta cum Spiritu interno, non sufficiant ad prædicta probanda, ut hæctenus evidenter ostensum est.

18. Sciendum 2. Supposita necessitate admittendi Verbum DEI non scriptum, quàm §. precedente satis superque demonstratam vidimus, facillimum esse Catholicis certò ac infallibiliter probare quinque illa puncta, in titulo exposita, & per consequens omnes fidei articulos, etiam in Scriptura S. comprehensos, cum sine Verbo DEI non scripto sicut de ipsa Scriptura, ita nec de genuino sensu illius (nam sensus, non nuda verba, facit articulum fidei) sufficienter, id est, infallibiliter constare possit, ita ut aliquis prudenter dicat ex merito motivi, se falli non posse, ac proinde sibi imperet *prudenter firmissimum* assensum. Unde

19. Dico. Catholici optimè & infallibiliter probant Existentiã, Canonem, Versionem, Puritatem, & sensum Scripturæ ex Verbo DEI non scripto, sive ex Traditione, vel Declaratione Ecclesie. Probatur manifestè: Verbum Dei non,

non-scriptum, quod recipiunt Catholici, omnes autem Sectarii & Hæretici rejiciunt, est infallibile, hoc ipso quod sit Verbum DEI: ergo ex illo optimè & infallibiliter Catholici probant præfata 5. puncta, circa quæ nunquam certi esse possunt Adversarij. Sed unde probant Catholici, Traditionem ab Ecclesia custoditam, vel ipsius Ecclesiæ declarationem aut sensum, esse Verbum Dei? R. ex infallibilitate Ecclesiæ veræ; hanc enim Deus (supposito, quod aliquid nobis revelaverit, & fidem prudenter firmissimam exigit) necessariò debet reddere infallibilem, ita ut, quidquid proponit Ecclesia tanquam Verbum & Revelationem Dei, etiam sit Verbum Dei. Id quod partim ex ratione contra Paganos, partim ex Scriptura contra Hæreticos (Scripturam aliunde, quam ex Ecclesiæ proponentis auctoritate admittentes) Catholici demonstrant, & ego in Controv. seq. præsertim c. 1. & c. 4. de Infallibilitate Ecclesiæ & Pontificis acturus. Veritatem autem Ecclesiæ Romanæ clarè demonstrabo ex notis seu signis, quibus Deus vocam Christi Ecclesiam adeò illustravit, ut facillimè discerni possit à falsis Sectis, imò evidentè præferenda sit: quas notas deducam in Controv. seq. c. 2. per totum. Interim pro certo habe, Verbum Dei scriptum conservari in Ecclesia incorruptum non solum secundum litteram, sed etiam secundum spiritum, & verum ipsius sensum fide Divina receptum, seu viva fide fidelium expressum, & quasi in corde. Pontifex autem ex Cathedra (seu ex officio suo Pastoralis erga

R. P. Pichier Theol. Polemicæ.

Universalem Ecclesiam) loquens non ex privato suo spiritu, sed Divino Magisterio edoctus, & ex Verbo Dei intra fidelium mentes sub viva fide propagato, præsertim in æcumenicis Concilijs, interpretatur Scripturam infallibiliter, ita tamen, ut suam auctoritatem non adæquet auctoritati Divinæ, memor, se esse præcisè instrumentum indignum, per quod nobis loqui dignatur infallibiliter infinitæ auctoritatis Deus. Contra hujus, & simul etiam præcedentis §. doctrinam

Ob. 1. Traditiones sunt Verbum hominum, scilicet Patrum, Pontificum &c. qui sunt meri homines: ergo non sunt Verbum DEI, nec habent auctoritatem infallibilem, & parum cum Scripturis. R. 1. retorquendo argum. Scripturæ SS. sunt litteræ & characteres hominum, scilicet primitus Prophetarum & Apostolorum, postmodum describentium vel typis imprimantium, qui sunt meri homines: ergo SS. Scripturæ non sunt Verbum Dei. R. 2. aliter retorquendo: verba Præconum, quibus instruunt rudes, Biblia legendi vel intelligendi imperitos, vel cæcos, legendi incapaces &c. sunt verba hominum, & quidem privatorum hominum, quibus nulla infallibilitas promissa est (sicut tamen promissa est summo Pontifici Christi Vicario, Petri Successori, præsertim cum cæteris Prælati in Concilio Congregatis definiti) ergo non sunt Verbum Dei: ergo Prædicantibus non credendum in rebus fidei; quod omnino probat objectio; quamvis non probet apud Patres & Pontifices.

Q

fices.

fices, Christi Vicarios, quibus promissa est perpetua assistentia Spiritus S. ut Controv. sequente ostenditur. Unde R. 3. in forma N. A. vel D. sunt Verbum hominum instrumentaliter, hoc est, per homines pronuntiatum, custoditum, & ad nos tanquam per instrumenta translatum. C. A. principaliter & originaliter, hoc est, non habent Deum pro Auctore principali, aut sine revelatione & directione Divina proponuntur N. A. & C. Sicut Scriptura juxta Adversarios tantum instrumentaliter provenit ab hominibus, principaliter autem à Deo, per Scripturam nobis loquente, & ratione causæ instrumentalis, scilicet scribentium &c. dici potest humana, tamen ratione causæ principalis, nimirum DEI dictantis, & ratione objecti seu veritatis, quam proponit, est & rectè dicitur Divina, & Verbum DEI scriptum: ita etiam Traditio ratione causæ instrumentalis, scilicet hominum, per quos proponitur & propagatur, dici potest humana: at ratione causæ principalis, nempe DEI per Patres & Pontifices loquentis, & ratione objecti seu veritatis, quam proponit, est & rectè dicitur Divina, & Verbum DEI non-scriptum, fide actuali receptum & propagatum in cordibus fidelium. Et hoc Verbum DEI per os Ecclesie propositum non minoris auctoritatis esse debet, quam per Scripturam propositum: quippe Verbum DEI est Verbum DEI, sive scriptum sive traditum sit, & per accidens ipsi est, si scribatur.

21. Ob. 2. Scriptura S. est unica norma & Regula omnium credendorum: er-

go non opus est ullis Traditionibus. A. P. 1. si non esset unica regula omnium credendorum, & non omnia ad salutem necessaria complecteretur, esset manca & imperfecta: quod admitti nequit. 2. Summa totius doctrinae Christianae, ad salutem necessariae, consistit in Decalogo, Symbolo Apostolico: Oratione Dominica, & Institutione Sacramentorum: sed haec omnia perspicue traduntur in S. Scriptura, scilicet partim in *Lege*, partim in *Evangelio*; in *Lege* quidem traditur Decalogus, & praesertim praecepta Moralia, in *Evangelio* autem caetera: ergo. R. 1. Adversarii solam Scripturam (exclusis Traditionibus & auctoritate Ecclesiae) statuendo pro unica regula omnium credendorum conspirant cum Antiquis Haereticis, Arianis, Pelagianis, Sabellianis, Nestorianis, Donatistis &c. qui solam Scripturam jactabant, quam pro libitu interpretabantur, prout ipsorum erroribus commodabat, ut facillimum foret demonstrare ex tomis Conciliorum, & Historiographis, praesertim Baronio. Et hanc ob causam Scriptura, etiam à Lutheris, jam saepius appellata est *liber Haereticorum*, quia nempe omnes ex hac suam tueri causam nitentur. Quin & ipse diabolus, Christum tentans, S. Scripturae textibus usus & abusus est. Videant igitur, in qua navi navigent Adversarii. R. 2. N. A. quod falsissimum esse, hactenus demonstratum est, cum nec de ipsius Scripturae existentia, puritate, & genuino sensu, nec de alijs Mysterijs fidei, nimirum SS. Trinitatis, Processio-

no & Divinitate Spiritus S. &c. ex sola Scriptura constare possit, quia hæc in illa nec explicitè continentur, nec per pronam & legitimam consequentiam clarè deducuntur. Hoc concedo, quòd Scriptura, postquam semel de illa, & illius genuino sensu (quod tamen sine Verbo DEI non scripto fieri nequit) infallibiliter constituit, regula infallibilis sit quoad aliquos fidei articulos, in ea clarè contentos: proinde regula credendorum inadaequata dici possit. Ad probationem 1. N. sequelam; sicut enim imperfectus non dicitur homo, quia non habet alas, eò quòd Deus noluerit hominem habere alas: ita & Scriptura dici debet imperfecta, licet non omnia, nec sãdò credenda & facienda, contineat, eò quòd Deus non omnia nobis innotescere voluerit per Scripturam, sed multa per Ecclesiam, & per Verbum non scriptum, ut clarè evincitur ex nostris probationibus. Item sicut pars non ideo dicenda est aliquid imperfectam, quia non est totum: ita nec Scriptura ideo imperfecta dicitur, quia non est tota & adequata Regula omnium credendorum. Adversarij admittendo solam Scripturam pro Regula adequata videntur similes homini, qui uno pede ambulare, aut volucris, quæ unã alã volare niteretur. Ad 2. probationem Transmissã M. quam falsam esse patet ex dictis. N. m. non enim perspicuè exprimitur Mysterium Trinitatis, Baptismus parvulorum, Sacramentum & usus legitimus Eucharistiæ &c.

32. Dices. Hoc dudum merito displicuit Protestantibus, quòd Catholici
R. P. Pichler Theol. Polemica.

ad eò vilipendant, imò & contemnant Scripturam; non enim desuerunt, qui eam vocarent omnium heresum causam, litium materiam, nasum cereum, ænigma sphingis, folia Sybillæ, regulam Lesbianam & plumbeam, quæ cuivis figuræ aptari possit. R. nequaquam Catholici vilipendant aut contemnant Scripturam, sed venerantur, uti revera est, tanquam Verbum Divinum; sed hoc dicunt, eam solam non sufficere, nec certò & infallibiliter ejus sensum genuinum in multis haberi posse sine altero DEI Verbo, nimirum non-scripto. Ille non vilipendit aut contemnit epistolas S. Pauli, qui dicit, eas solas non esse totum Verbum DEI, sed dari & requiri etiam quatuor Evangelia &c. Ita nec ille, qui dicit, præter Verbum DEI scriptum dari & requiri aliud non-scriptum. Caterùm Catholici non ita nudè ipsam Scripturam hujusmodi titulis afficiunt, sed per abusum Hereticorum, Scripturam juxta suam privatum spiritum interpretantium, dicant Scripturæ affingi nasum cereum, eamque fieri causam heresum, litium materiam, regulam Lesbianam &c. Siquidem res optimæ per abusum depravantur, & cedunt in perniciem, quæ per se ordinate sunt ad salutem: sic utique Sacramenta sunt res optimæ, & ad hominis salutem instituta, tamen per abusum vertuntur sæpe in majorem suscipientis indignè damnationem, ut Judæ Iscarioti contigit, Eucharistiam indignè sumentem.

Ob. 3. Quæ de aure in aurem tran-
seunt, & quasi per manus traduntur,
magno temporis lapsu interire solent.

Q. 2.

val

vel corrupti, ob humanae memoriae imbecillitatem, vel ob hominum concordiam: sed Traditiones de aure in aurem transeunt, & quasi per manus traduntur: ergo intereunt, vel saltem corrumpuntur cum tempore. Igitur Verbum DEI, quod manet in aeternum, debet esse scriptum, & nullum datur praecise traditum. R. 1. retorquendo argum. in Scripturam S. quia etiam haec, si humana solum providentia attendatur, magno temporis lapsu facile interire aut corrupti potest vel ex infirmitate describentium, vel malitia infidelium. R. 2. dist. M. Nisi DEUS specialem curam gerat talium rerum. C. M. si gerat. N. M. DEUS non minorem curam gerit Traditionum, & Verbi sui non scripti, quam Scripturae, ne intereant, vel corrumpantur; & Verbum DEI, sive scriptum sit sive non scriptum, manet in aeternum, atque Deus illius curam gerere debet. Nunquid Ecclesia vera in lege Naturae ante Moysis tempora per bis mille annos existit, & quidem sine erroribus in fide, quamvis nullam Scripturam habuerit, sed meras Traditiones, & Verbum DEI non scriptum? Igitur non est absolute necessarium, ut Verbum DEI scribatur. Accedit, quod Traditiones Ecclesiae Christianae, quamvis in SS. Litteris scriptae non sint, scribi tamen consueverint in libris Ecclesiasticis, Concilijs, & Veterum monumentis (quae est humana industria) ne pereant vel corrumpantur. Imò continuo usu & viva fide optime custodiuntur, tanquam in cordibus fidelium descriptae.

Ob. 4. In Scriptura S. rejiciuntur, & reprehenduntur Traditiones tanquam inventa & doctrinae hominum: ergo non sunt admittendae. A. prob. ex varijs textibus. Deuteron. 4. v. 2. dicitur: *Non addetis ad verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo, Et c. 12. v. ult. quod tibi precipio, hoc tantum facito: nec addas quidquam, nec minuas.* Isajas c. 29. v. 13. inducit Deum populo exprobatem, quod se coluerit *mandato hominum & doctrinis.* S. Paulus Coloss. 2. monet: *videte, ne quis vos decipiat per Philosophiam & inanem fallaciam secundum traditionem hominum.* Et ad Gal. 1. *si quis vobis evangelizaverit prater id, quod accepistis, anathema sit.* Denique Christus ipse in Evangelio reprehendit Phariseos propter Traditiones; nam Marc. 7. v. 7. 8. ait: *in vanum me colunt docentes doctrinas & praecepta hominum.* Relinquentes enim mandatum DEI tenent traditiones hominum. Idem facit Mat. 15. R. 1. absolute N. A. tū quia in probationibus nostris p. 117. vidimus, quod Scriptura approbet Traditiones, tum quia Adversarij male impugnant Traditiones ex Scriptura, quia istam nec habent nec rite intelligere possunt sine Traditionibus, & Verbo DEI non scripto, ut demonstratum est art. 1. serè toto. R. 2. D. A. Rejiciuntur & reprehenduntur Traditiones merè humanae, repugnantes mandatis Dei, fidei Christianae, bonisque moribus, item Traditiones vanae Phariseorum aut Gentilium C. A. Traditiones omnes N. A. & C. Nos Catholici non detendimus Traditiones vanas Gentilium. Pharisaicas.

cas, merè humanas, Dei mandatis, fidei Christianæ, bonisque moribus repugnantes, sed Divinas, Apostolicas, ab Ecclesia propositas & approbatas, quæ non tantùm non rejiciuntur aut reprehenduntur à Scriptura, sed etiam approbantur & commendantur, imò necessariæ prorsus sunt, & semper fuerunt, præsertim ante tempora Moysis.

Ad probationem explicò textus. In 1. notetur imprimis verbum *loquor*, quod indicat potiùs Verbum DEI ore tenus traditum, quàm scriptum, præsertim quia Moyses v. 32. subjungit: *interroga de diebus antiquis, qui fuerunt ante te ex die, quo creavit DEUS hominem*; ubi autem interrogatione & narratione opus est, non omnia plenè sunt scripta, sed aliqua saltem tradita tantùm. Deinde ibi est sermo de præceptis Judæorum Judicialibus & Ceremonialibus, cur igitur Adversarij non ampliùs observant hæc præcepta, cùm textus dicat, *nec auferetis ex eo*? cur *addere* non liceat, si liceat *auferre*? Præterea hujusmodi textus tantùm volunt, ut in Libris Canonicis nihil immutetur addendo vel demendo, & sic corruptatur Scriptura, item ut omnia, quæ præcipiuntur, integrè & ad litteram observentur; non verò excludunt aliud Verbum DEI; aliàs malè fecissent etiam Prophetæ & Apostoli, quæ post Moysen integros libros Canonicos scripserunt, & sic *addiderunt* libris Moysis. In 2. sermo est de præcepto aliquo Ceremoniali in specie, nimirum de præcepto sacrificandi, quo Deus volebat nihil addi de ritu Gentilium, nihi minui de illa ratione, quam ipse

præscripsit in offerendo Sacrificio. Deinde cur Adversarij non retinent modum hunc sacrificandi, & immolandi DEO oves, boves, hædos &c. si nihil liceat *minuere* de illo præcepto? Denique si nihil huic præcepto licet *addere*, malè fecerunt Apostoli novum præceptum imponendo, ut fideles abstineant *a suffocato & sanguine* Act 15. malè fecit Paulus prohibendo bigamos ordinari &c. In 3. Isaias loquitur de præceptis & doctrinis hominum, quæ repugnant mandatis DEI & Scripturis Divinis, ita enim explicavit Christus Marc. 7. v. 8. ubi, postquam citavit Isaiam c. 29. his verbis, *bene prophetavit Isaias de vobis hypocritis*, subjungit: *relinquentes enim mandatum DEI, tenetis traditiones hominum*. In 4. Paulus loquitur de traditionibus tum vanis Gentilium, tum superstitiosis Judæorum, tum merè humanis, ab Ecclesia nec approbatis nec receptis. In 5. Paulus intelligendus est de utroque Verbo Dei, scripto & non scripto, ab utroque enim abstrahit tò *evangelizavimus*: præter quod utrumque utique nihil aliud doceri debet. Dein Paulus ibi anathema dicit falsis Doctoribus, qui volebant, præter fidem in Christum requiri etiam circumcisionem & observationem Legum Mosaicarum. Denique tò *præter* sumitur ibi pro *contra*, nam Græcum *παρά* significat tam *contra*, quàm *præter*; utriusque autem *contra* doctrinam Pauli nihil docere licet, bene tamen *præter*, quia Paulus in suis epistolis non omnem doctrinam Christianam complexus est. In 6. Christus reprehendit Traditiones Pharisaicas, mandato DEI

repugnantes, ut patet ex citato *in*tegro textu. Deinde Christus reprehendit Phariseos etiam ex eo capite, quia in observatione traditionum ab hominibus introductarum (cujusmodi erant, 1. antefumptionem cibi lavare manus. 2. lotionem manuum inter comedendum sepius reperere. 3. cum peccatoribus non sumere cibum. 4. in Sabbatho agris non sanare &c.) querebant vanam gloriam, & opinionem sanctitatis apud plebem, negligentes interim internum animæ cultum & virtutes solidas. Cæterum nec Synagoga ponit ullam falsam Traditionem recipere ut Canonicam, sicut non potuit ullam falsam Scripturam recipere ut Canonicam, & propter quam causam DEUS debuit ipsam reddere infallibilem in hoc, propter eandem debuit & in illo, ne scilicet tota Ecclesia erraret, & sic omnis fides Divina periret in mundo.

Ob. 5. Patres rejiciunt Traditiones, nominatim S. Hieron. in Matth. c. 23, ubi sic ait: *quod de Scripturis auctoritatem non habet, eadem facilitate contemniunt, qua probatur.* Et S. August. de doctr. Christi l. 2. c. 9. sic pronuntians: *in his, que aperte posita sunt in Scriptura, inveniuntur illa omnia, que continent fidem, moresque vivendi.* Item S. Chrysost. in c. 2. Matth. *quidquid quaritur ad salutem, totum jam impletum est in Scripturis: ergo sola Scriptura est sufficiens, nec opus est Verbo DEI non-scripto.* R. 1. generatim, si Patres videantur asserere, omnia ad fidem & mores pertinentia contineri in Scri-

pturis, vel intelligendi sunt 1. quod omnia in ijs contineantur generatim, contusè, mediatè, & consecutivè, quatenus nimirum ipsæ SS. Litteræ approbant Traditiones, & nos ad audiendam Ecclesiam hortantur. 2. vel intelligendi sunt de ijs tantum rebus, de quibus ipsi peculiariter disputabant cum hæreticis, quibus, quia nihil nisi scripturam admittere volebant, sese accommodant, etiam ex sola Scriptura argumentantes ad hominem. 3. Vel loquuntur de Scripturis ritè intellectis, quæ tamen ritè intelligi nequeunt sine Traditione, vel declaratione Ecclesie. 4. Vel intelligendi sunt, quod sola *contra*, non vero *pro*, vel *extra* Scripturam nihil admitti debeat. R. 2. quid sentiant Patres de Traditionibus, satis liquet ex dictis p. 118. Unde si fors auctori loquantur ita obcurius, explicari debent juxta alios ipsorum textus clariores, quibus approbant Traditiones indubitatè, ne tibi contradicant. Allati textus ex Patribus nihil probant contra nos; nam S. Hieron. loquitur de aliqua sententia particulari, qua quidam volebant ex libro quodam apocrypho probare, Zachariam, quem Judæi occiderunt inter templum & altare, fuisse patrem Joannis Baptiste: ex particulari autem aliquo factò, præsertim si id aliunde non satis probari poterit quam ex Scriptura, malè infertur, universaliter omnia contemnenda esse, quæ scripta non sunt. S. August. imprimis tantum loquitur de ijs dogmatibus, quæ simpliciter & explicitè crediti sunt necessaria, deis non dicit, etiam hæc inveniri in Scri-

pturis clarè, & sine interpretatione Ecclesie, sed tantum inveniri absolute, quod etiam nos admittimus, scilicet vel generatim & confusè, vel particulatim & clarè. Quòd S. Augustinus non voluerit omnia contineri *clarè & particulatim* in Scripturis, quæ continent *fidem morèsq; vivendì*, manifestè colligitur ex alijs ejus textibus, uti ex ep. fundamenti c. 5. *Ego Evangelio non crederem, nisi me Catholice Ecclesie commoveret auctoritas.* Et l. 10. de Genesi ad Litteram c. 23. *consuetudo Matris Ecclesie in baptizandis parvulis nequaquam spernenda, nec omnino credenda, nisi Apostolica esset Traditio.* Denique S. Chrysostr. loquitur de vitijs, ad quæ sananda afferit in Scripturis inveniri remedia: ergo iterum de aliqua materia particulari; insuper non dicit, hæc remedia pro omnibus vitijs clarè reperiri in Scripturis.

26. Ob. 6. Si Ecclesia debet nos certificare, quantum sit vera Scriptura, tunc Scriptura suam auctoritatem obtinet ab Ecclesia, & sic Ecclesia erit supra Scripturam, quod dici nequit; cum nihil possit esse supra Verbum Divinum. 2. si Ecclesia interpretatur Scripturam, & declarat ejus sensum, tunc judicat Scripturam, & sic se iterum statuit supra Scripturam. R. ad 1. N. M. Ecclesia enim non facit, ut Scriptura fiat Verbum Divinum, sed tantum declarat, quantum Scriptura sit Verbum Divinum, & auctoritatem divinam habeat: sicut Monetarius vel Trapezita non tribuit auro vel gemma suum valorem, sed illum præcisè declarat ignorantibus. Ad. 2. impri-

mis retorqueo argumentum: si Præco, vel alius homo privatus, apud Sectarios interpretatur Scripturam, & ejus sensum declarat, tunc judicat Scripturam, & sic se statuit supra Scripturam. Deinde Ecclesia Scripturam interpretans non examinat, an id, quod Scriptura dicit, verum sit: sed tantum examinat, utrum hoc vel illud dicatur à Scriptura; & sic declarando sensum non Scripturam, sed de ejus sensu judicat, nec auctoritatem exercet in Scripturam, sed potius in iudicia hominum, quæ dirigit vel corrigit.

27. Ob. 7. Kemnitius, Brentius, Molinæus, & alij tam Lutherani quam Calvinistæ admittunt aliquam Traditionem, nempe illam, per quam constat quoad nos, quinam libri sint Canonici & incorrupti, quin & ipse Calvinus ait: *quarunt enim, quis nos faciat certiores, à Moyse & Prophetis hæc fuisse Scripta, quæ sub eorum nominibus leguntur &c. Verum ut de omnibus simul loquar, certo certius est, ipsorum Scripturam non aliter pervenisse ad posteros, quam de manu ad manum, ut ita loquar, perpetua annorum serie à Patribus tradita.* Ergo falsò imputamus Protestantibus, quòd rejiciant Verbum DEI non-scriptum. R. 1. Transeat A. N. C. quamvis enim unam Traditionem admittant, bene tamen arguuntur, quòd ceteras, pariter necessarias, rejiciant cum alijs Protestantibus. R. 2. admissa unica Traditione jam ruit præcipuum Sectariorum fundamentum, in eo consistens, quòd nihil aliud pro Verbo DEI habendum, nisi Scriptura, nie

uihilque credendum, aut necessario faciendum, nisi scriptum sit. R. 3. admilla unica Traditione non prudenter amplius negari possunt cetera, ab Ecclesia proposita; si enim Ecclesia agnoscitur esse infallibilis in custodienda & proponenda una Traditione, cur non etiam infallibilis agnoscitur in custodiendis & proponendis reliquis? Cur necessario credendum est Ecclesiae proponenti Evangelium, non autem proponenti verum Evangelij sensum? Has difficultates viderint alij, qui absolute negant omnes Traditiones, propterea tamen non feliciores; quia sic ignorant, vel saltem certi non sunt, an habeant aliquam Scripturam, & quinam libri sint Canonici. Aliqui dixerunt, illos esse Canonicos, qui praeserunt in titulo unum ex Prophetis vel Apostolis. Sed contra est 1. quia de ipsis titulis redit quaestio, unde con-

ster, eos non esse ab hominibus nequiter aslutos. 2. quia multi libri Canonici non praeserunt Prophetam vel Apostolum, uti Genesis &c. 3. quia multi praeserunt titulum Apostoli, uti Evangelium S. Bartholomaei, S. Thomae, S. Andreae &c. & tamen sunt Apocryphi. 4. quia ex titulo nondum constat, an omnia & singula capita & sententiae pertineant ad talem librum. Alij dixerunt, illos esse libros Canonicos, qui allegantur à libris Canonicis. Sed contra est 1. quia de libro citante alium redit quaestio, an sit Canonicus. 2. quia non omnes libri, multo minus omnia capita & sententiae librorum citantur ab alijs libris &c. Sequitur nunc Corollarium ex dictis, gulam omnibus Adversarijs frangens.

Objectionem de circulo vitioso vide infra de Infallibilitate Ecclesiae

n. 17.

COROLLARIUM

Bene notandum.

28. **E**X haecenus disputatis manifestè deducitur hoc vel simile ratiocinium.

Illa Secta, quae solam Scripturam agnoscit pro unica regula omnium credendorum; interim tamen nec de ipsa Scriptura ejusque puritate, nec de genuino illius sensu infallibiliter certa esse potest in suis principijs; nullum prorsus articulum infallibiliter certum, adeoque nullam fidem Divinam habet.

Atqui Sectae Lutheranorum, Calvinistarum, Zvving.

Zvvinglianorum, & aliorum ab Ecclesia Romano-Catholica Apostatarum agnoscunt solam Scripturam pro unica regula omnium credendorum; interim tamen nec de ipsa Scriptura ejusque puritate, nec de genuino illius sensu infallibiliter certæ esse possunt in suis principijs.

Ergo Sectæ Lutheranorum, Calvinistarum, Zvvinglianorum, & aliorum ab Ecclesia Romano-Catholica Apostatarum nullum prorsus articulum infallibiliter certum, adeoque nullam fidem Divinam habent.

Ubi autem nulla est fides Divina, & ex motivo infallibili infallibiliter cognito certissima, ibi nulla est vera Ecclesia, nulla Salus.

Ergo in his Sectis nulla est vera Ecclesia, nulla Salus.

Propositio prima, seu *Major*, est evidens penetranti terminos; cum usque regularum nequeat esse certius & rectius, quam ipsa regula, nec voluntas intellectui prudenter impetare possit assensum certissimum & firmissimum alicui objecto præstandum tanquam infallibiliter certo, si motivum, propter quod imperari deberet assensus certissimus & firmissimus, sit incertum ac dubium. Quomodo enim prudenter impetare sibi quis poterit assensum indubitatum & firmissimum de aliquo objecto v. g. de reportata ab hoste victoria, si aliud motivum non habeat, nisi aliquam scripturam ignoti Auctoris, & dubiæ interpretationis; si de Auctore non certo constet, an sit verax & fide dignus, an verò impostor & mendax; nec de ipsa scriptura, an sit ritè & pure

R. P. Fichler Theol. Polemica.

descripta; an hoc vel alio modo ipsius verba, quæ variam patiuntur interpretationem, sint intelligenda? Certè nemo prudens.

Alterâ propositio, seu *Minor*, hucusque evidenter demonstrata est potissimum eo ex capite, quia hæ Sectæ rejiciunt Verbum DEI non-scriptum, & Ecclesiæ definiens auctoritatem, nihilque aliud nisi Scripturam pro Verbo DEI admittunt, & idcirco Scripturam, de cujus existentia puritate & integritate dubitatur, probare debent per ipsam Scripturam, ejusque sensum dubium per textum dubium, adeoque ignotum per ignotum. Item semper hoc pacto dare coguntur pro responsione, quod est in questione, & aliunde probari deberet, nunquam autem potest, si aliud DEI Verbum præter

R.

Scri-

scripturam non admittatur. Si Scripturæ suppetias ferre nitantur per internum spiritum & conscientiam suam sensum, pro agnoscenda veritate adhibent patronum omnis fallitatis, architectum omnis erroris & contradictionis, istum enim spiritum & sensum internum à DEO potius esse & infallibilem, an verò mendacem & à diabolo vel propria pertinacia ortum, unde Adversarij infallibiliter constat? An ex Scriptura? (aliud enim DEI Verbum, ex quo aliquid intallibiliter probari posset, non admittunt) at sic supponunt Scripturam ejusque sensum certum, de quibus tamen lis est & controversia; imò manifestè cum impijs eunt in circulum, dum Scripturam (idem est de ejus sensu) probant esse Divinam ex spiritu interno, & spiritum internum probant esse Divinum ex Scriptura, atque adèd incertum per incertum, dubium per dubium, ignotum per ignotum, idem per idem. Vid. præcipue §§. 1. & 5. art. 1. à p. 86. & p. 92. Tertia propositio, seu *Consequens*, est legitime deducta ex Præmissis atq; dispositis, adèdque *formaliter bona*, & innegabilis ab intellectu sano, ut norunt boni Dialectici omnes.

Quarta propositio, seu *subsumpra Minor*, clara est omnibus, qui sciunt, formam essentialem veræ Ecclesiæ esse *fidem* infallibiliter veram & Divinam, quod nec Adversarij negant; cum Ecclesiæ vera sit cæteris *vere fidelium*, seu infallibiliter veram certam & Divinam fidem habentium, sine qua fide impossibile est placere DEO, & salvari, ut ipsi nec contendunt.

Ultima deique illatio irrefragabiliter sequitur ex precedentibus, ut nemo non videt, qui aliquid videt.

Iste discursus omnibus Adversarij non modò artè constringit, sed & penitus frangit galam. Quamdiu enim infallibili argumento non probaverint Existentiam, Canonem, Versionem, Puritatem, & Genuinum Sententiam Scripturæ (cui unice inniti, & ex qua sola cæteros articulos probare volunt) quod eos prestare impossibile est in suis principijs, ut luce clariùs ostensum est, hærent & errant in primis fidei principijs, nec ad alias controversias circa Religionem, nobilicam ventilandas progredi possunt, utpote in cunis statim suffocati, & quasi saucinati, dum semper ipis negari potest suppositum, nempe textus, & textuum sensus, quos merà conjecturâ humanâ possident. Unde, quia Christi Vicarium, legitimum Controversiarum Judicem, abjecerunt, dati sunt in reprobum sensum, in tenebris ambulat sine Duce, sine Pastore, sine Rectore, velut oves errantes vagantur destituta pascuis veræ ac salutaris doctrinæ, atque *velut parvuli fluctuantes circumferuntur omni vento doctrina in nequitiâ hominum, in astutiâ ad circumventionem erroris.* Eph. 4. v. 14. quod dolendum & sanguineis lacrymis deplorandum. Sed nunc ad Ecclesiam, ad infallibilem Controversiarum Judicem, nos progredi oportet, unde de prædictis omnibus intallibilem hauriunt certitudinem & securitatem Catholicæ.